

28 Şubat Davası'nda Son Darbe

Gülşen ÖZER

GÜNDEM

28 Şubat Davası'nda Son Darbe

Hakim ilk olarak usul gereği beraatları okuduğunda sanık yakınlarının sevinçleri ile birleşen hava mağdurları hayal kırıklığına uğrattı. Akabinde söylenen müebbet ve hatta ağırlaştırılmış müebbet lafıyla başlayıp yazıları nedeniyle karakola gidip imza atma şeklinde uygulanacak ceza hayal kırıklığını artırdı. Dışarıda bekleyenler içinse durum daha da kötüleşti. Çünkü dışarı sevinç çığlıkları içinde çıkan sanık yakınlarından ortaya çıkan tabloda açıkça çıkan zey adlı bir kararın verilememiş olduğu duyuluyordu.

Gülşen ÖZER

28 Şubat davasının 2013 yılından bu yana süren ve hiç sona ermeyecek izlenimi veren mahkeme sürecinde karar nihayet verildi. Son üç dört duruşmaya kararın açıklanacağı beklentisiyle katılan müdahil ve müştekiler her seferinde hüsrana

la Ankara'dan ayrılırken 106. oturumda karar açıklandı fakat memnuniyet veren bir kararla karşılaşıldığı ne yazık ki söylenemez. Açıklanan kararla 68 sanık beraat 21 sanık müebbet cezası aldı. Beraat edenlerin yargılama masrafları hazine üzerine bınakılıp, vekâlet ücretleri de hazineden alınıp sanıklara verilecek. İsmail Hakkı Karadağ, Çevik Bir, Erol Özkasnak, Ahmet Çörekçi, Aydan Erol, Cevat Temel Özkaynak, Çetin Düzdar, Çetin Doğan, Çetin Sarı, Erdoğan Özal, Fevzi Türkeri, Hakkı Kılıç, Hayri Bülent Alpkaya, Hükmət Köksal, İdris Koralp, Kenan Deniz, Muhittin Erdal Şenel, Vural Avar, Yıldırım Türkeri, İlhan Kılıç ve bunlara ilaveten Halil Kemal Güröz 3713 sayılı yasanın 5/1 maddesi gereğince ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası aldı. Fakat bu ceza yargı sürecindeki tutumlardan 765 sayılı kararı



nın 50/1. maddesi ile indirim yapılarak müebbet hapis olarak karara bağlandı. Sanıkların yaş ve sağlık durumları yurt dışına çıkmamaları kaydıyla her ayın birinci günü ikametlerine en yakın güvenlik birimine imza vererek tutuksuz olarak cezasını kesir-

leşme sürecini bekleyecekler ayrıca daha önce tutukluluk zamanları da verilen cezadan düşürülecek. Yargıtay cezaı onarsa bu kişilerin rütbeleri sökülerek cezaları kesinececek. 28 sayılı karar metninin özetle ifade ettiği bu hususlar ancak müebbet cezası verilip tutuksuzlukla devam eden cümleleri sıradan mağdurlar anlamlandıramadığı gibi hukukçularında itirazına konu olduğunu belirtmek gerek.

Karar günü ile alakalı atmosferden biraz bahsetmek sonuç karşısındaki hayal kırıklıklarını biraz daha anlaşılır kılacaktır. Cuma günü saat 11.00'de adliye önünde yapılan basın açıklamasında daha çok sanıkların ceza alacağı yönünde kuvvetli bir umut hakimdi. Salona çok sayıda sanık yakını ve şikâyetçiler yanı sıra 28 Şubat mağdurları girmek için hazır bulunuyordu dolay-

ıyla kapının önünde salona girebilmek için ciddi bir dirsek savaşı verildiği söylenebilir. Bu içeri girme çabasına psikolojik savaşa ve karşılıklı atışmaları da eklemek gerekir. İlk oturumda karar açıklanmayıp bir kaç saat ara verilmesine rağmen mağdurları çoğu karar anına şahit olmak ve yıllardır takipçisi oldukları davanın adaletle sonuçlandırılmasını göme ümidiyle salonun kapısında beklemeyi seçti. Oturum için salona ilk oturumdaki gibi ciddi bir mücadele sonunda girmek bazıları için mümkün oldu. Bir kısım mağdur kapıda kararı öğrenmeyi beklemek durumunda kaldı.

Hâkim ilk olarak usul gereği beraatları okuduğunda sanık yakınlarının sevinçleri ile birleşen hava mağdurları hayal kırıklığına uğrattı. Akabinde söylenen müebbet ve hatta artırılmış müebbet lafıyla başlayıp yaşları nedeniyle karakola gidip imza atma şeklinde uygulanacak ceza hayal kırıklığını artırdı. Dışarıda bekleyenler içinse durum daha da kötüleşti. Zira dışarıya sevinç çığlıkları içinde çıkan sanık yakınlarından ortaya çıkan tabloda açığa çıkan şey adil bir kararın verilememiş olduğu duyuluyordu. Kararın açıklanmaması birçok mağdurun gözyaşına neden olduğunu belirtmek sanırım hissiyatı anlatmaya yeter. Umutsuz bekleyen ifadeler dönmüş bera-



Davayı başından bu yana izleyenler ve reel bir değerlendirme yapanlar açısından karar büyük bir sürpriz değil aklımda. Bu cümlemin hemen akabinde belirtmek de fayda var ki bu davadan daha fazla sayıda müebbet ve bunda gerçekten hapis şeklinde bir sonucun elbette hakkaniyet açısından daha isabetli olacağını düşünüyoruz. Bu nedenle verilen cezaları yaşanan mağduriyetin hem yaşayan hem yıllardır izleyeni olarak yeterli görmemiz mümkün değil. Fakat süreç boyunca İslami camianın davaya ilgisiz kalışı, sanık avukatlarının performansları üzerine yaşanan 15 Temmuz darbe girişimi ve 28 Şubat davası iddianamesini hazırlayan savcının FETÖ'den alınması gibi hususları göz önünde tutulduğunda sonuç çok da şaşırtıcı değil.

at ve müebbet lafları arasında adeta zihinler dumura uğramıştı. Hemen hemen çoğunluk nasıl sonucun ne anlama geldiğini hukuki terimler arasından çekip çıkartmaya çalışıyordu.

Sonuç Sürpriz mi?

Davayı başından bu yana izleyenler ve reel bir değerlendirme yapanlar açısından karar büyük bir sürpriz değil aklımda. Bu cümlemin hemen akabinde belirtmek de fayda var ki bu davadan daha fazla sayıda müebbet ve bunda gerçekten hapis şeklinde bir sonucun elbette hakkaniyet açısından daha isabetli olacağını düşünüyoruz. Bu nedenle verilen cezaları yaşanan mağduriyetin hem yaşayan hem yıllardır izleyeni olarak yeterli görmemiz mümkün değil. Fakat süreç boyunca İslami camianın davaya ilgisiz kalışı, sanık avukatlarının performansları üzerine yaşanan 15 Temmuz darbe girişimi ve 28 Şubat davası iddianamesini hazırlayan savcının FETÖ'den alınması gibi hususları göz önünde tutulduğunda sonuç çok da şaşırtıcı değil. Benzer şekilde şehit efsanesine dönen ve davanın başka meseleler için pazarlık konusu yapıldığı ve ceza çıkmayacağına dair spekülasyonlar ümitleri kuran hususlardı. Bunların gerçeklik payı olup olmadığını bilmek mümkün değil ama diğer somut durumlar zaman zaman bir müebbet

Çıkan kararda tek teselli verilen cezanın başka davaların açılmasına imkân tanınması ama bundan daha önemli olan 28 Şubat havası nedeniyle mahkûm edilmiş ve hâlâ hapisanelede olan tutsakların bir an evvel özgürlüklerine kavuşmalarıdır. Bu kararları yola çıkarak tekrardan bu mahkûmiyetler masaya yatırılmalı ve artık yıllardır feryat ile mazlumiyetlerini duyurmaya çalışanların sesine kulak verilmelidir. Bu kararı takip eden asker ve memurlar için de özlük haklarını alabilme, iade-i itibar ile af yoluyla döndükleri görevlerinde sicillerinde tashih yapılması.

bile verilse başka alanlarda davaların açılmasına yeteceği teselliyle sonlanıyordu ki böylece her şeyden evvel darbenin darbe olduğu hukuk açısından tescillenmiş olacaktı.

28 Şubat davası görülürken hem basın hem mağdurların gündemine zaman zaman sanık savunmalarına karşı beliren öfkede meslekten ihraçlar ve ibadetlere nasıl baskı yapıldığı "Bunlarda mı yalan?" mealinde yansıyor idi. Öncelikle bu dava başörtü yasası ya da askerlerin onlardan ihraçı türü hak ihlalleri konusunda değil hükümeti devirmeye teşebbüs yani bir darbe davasıdır. Bu ana fikir atıldığından sanıkların "delil yetersizliği" iddialarına mağdurları kendi yaşamlarının "delil" olabileceğini dillendirmektiydi fakat asıl delilleri o dönemin hükümeti getirebildirdi ki ne yazık ki Şevket Kazan'ın talihsiz açıklamaları, Erbakan Hoca'nın konuşmalarından alıntılanan pasajlar ve ıcratlarını emredildiği resmi yazışmalarda Hoca'nın imzası olması darbecilerin darbe yapmadığını daha fazla destekler nitelikteydi. Şevket Kazan hatırlanacak olursa ifadesini "hayatımın en zor kararı" olsa da kimseden şikayetçi olmadığını, sanıklar arasında arkadaşları olduğunu hükümette olduklarında askerlerin kendilerine herhangi bir baskı yapmadığı şeklinde vermiş bunun üzerine de sanıklar kendisine teşekkür etmiş ve karşılıklı sempati yapmak salondan ayrılmıştır. Kazan'ın ifadesinden çıkan yaşananlara medyanın neden olduğu gibi bir sonuç.

Avukatı İsmail Aydos ifade esnasında sorunun tekrar sorulmasını istemişse de soruc değişmemiş Aydos çıkışta basına müvekkilinin 82 yaşında olduğu için bazı şeyleri tam hatırlayamadığını adeta bir özür olarak beyan etmiştir. Fakat ifade esnasındaki beyanlar çok da umutkırı bir kişiye ait görünmemekteydi. Bu tavır İslâmî camiada cilt bir şekilde gündeme geldiği gibi sert tepkiye de maruz kalmadı zira yaşı nedeniyle bir sağlık sorunu olarak tanımlamak gibi sebeptir naif bir tavır sergilendi. Zulfum gören binlerce Müşümman bir kişinin bunamasının bedeli ödilemez denmesi de mümkündür. Ayrıca bugün Saadet Partisi çevresinin geldiği nokta ve Erdoğan karşılığı adına akıllara durgunluk verecek ilişki ve eylemlerde meselenin sadece yaşlılıkla ilişkilendirilemeyeceğini düşündürüyor. Yine de Şevket Kazan'ın yaşı nedeniyle akli melekkesinde zaaf olduğunu kabul ederek dışarıda tutarsak sanıkların delil olarak getirdikleri Erbakan Hoca'nın bu konuşmaları o vakitler neden yaptığını hepimiz biliyoruz. Erbakan Hoca'nın yakın koruması olan İbrahim Avcıoğlu'da o yıllarda yaşanan pasajlar tarafından rencide edilme süreçlerini anlatırken Hoca'nın kulacağı namaz için Karadayn'ın "Aman Çevik Bir duymasını" dediğini aktarıyor. Dolayısıyla bu ülkede herkes kinin ne olduğunu gayet iyi biliyor. Fakat buluk delil ile iş gördüğü için bu bilme hiç bir işe yaramamaktadır. Darbecilerin Erbakan Hoca'yla karşılıklı hürmet içinde oldukları adeta seccadesini yayacak kadar inancına saygılı oldukları yönündeki sanık savunmalarının koca bir yalan olduğunu da 28 Şubat'ı yaşayan herkes adı gibi biliyor. Ya da tersinden okursak bu pasajlar inanca saygılıydı da binlerce Müşümman neden inançları yüzünden bedel ödedi? Bunu İmam Hatip Liselerindeki katsaydan, başörtü yasalarından onlardan atılmaya dek birçok katmandaki Müşümman üzerinden sorabiliriz. Sanıkların "Ah! Erbakan Hoca yazsa ya o zaman bizim masumiyetimizi size deytverirdi" mealinde kurduğu ve "Bu dava ancak Erbakan Hoca vefat edince açıldı" şeklindeki cümleleri üzerinde açıklansa mevcut Saadet Partisinin geldiği noktayı düşününce durmak istemiyorum. En azından Müşümmanların kalbinde kırtlenmemiş yerinin o halde kalmasını daha muhtu edici buluyorum.

Savunmalar boyunca sanıkların adeta dalga geçer gibi yaşananların sanki bir hezeyan olduğu sonucuna götüren söylemler son ana kadar devam etti. Ayrıca minareyi çalan kılıfın hazırlanmış ve hukuki açıdan suç delilleri çoğunlukla yok edilmiş durumda idi. Bu davada 5. nolu CD sanıkların adını sık geçirdikleri ve bunun üzerinden beraatlarını istemişlerdir. Bu CD'nin Atalık 2010 tarihinde Gölçük Donanma Üssünde bulunduğu hatta parkeler altından çıkarıldığı basına yansımış idi. Bu CD Balyoz davasında da kullanılmıştır. İşte sanık avukatları bu CD meselesini her daim kopyüterek savcının sıraladığı delilleri arka plana atmaya çalışmışlardır. Bu CD için sanık avukatları adli bilişim incelemelerinden geçerli olmayacağı yönünde sonuç çıktığını iddia ederek meseleyi CD meselesine çekip orada hapsedmeye gayret etmişlerdir. Darbenin postmodern niteliğini de dikkate alırsak mağdur avukatlarının epey çalışmak zorunda kaldıklarını ifade etmek gerekir. Dava sonucundan hayal kırıklığı en derin olanlar davayı yeni takip etmeye başlayanlar, uzaktan izleyenler ya da sadece sonucu haberdar olanlardı. Nihayetinde hem avukatları hem de davayı baştan bu yana izleyenler açısından karar sürpriz değil ama cezalar yetersizdir.

Adalet Tesisi Edilene Kadar

Bu karara ASDER öncülüğünde mağdurlar tarafından istinaf mahkemesine verilen dilekçelerle itiraz edildi. İtiraz yapılırken cumhuriyet tarihinde ilk kez darbecilere ceza verildiği fakat cezaların mağdurları yöresini serinletecek nitelik taşımadığı vurgulandı. Karar bu halıyla de olsa onandıktan sonra asıl başka alanlarda açılacak davalarla sürdürülmek isteniyor zira tüm ülkeyi etkileyen bir darbe 21 kişi ile sınırlı kalmaz. Medya ve diğer sivil alanlarda davalar için hazırlıklar yapılıyor. Her ne kadar İslami camiâ bugün bazılarını bağrına basmış olsa da başörtülülere "keçe" diyerek Çiller ve Erbakan'ın resimlerini klozette kullanmayı yazacak kadar pervasızlaşan Fatih Altaylı, Ertuğrul Özkök, Uğur Dündar gibi pek çok isim yangı önüne çıkmalıdır. Darbenin asıl mimarları bu cezaları almışken bu davalara umula bakmak mümkün olur mu bu da ayrı bir soru konusu tabii.



Türkiye darbelerle sıranımsaktan bıkmış ve yorgundur. Özellikle de 15 Temmuz darbe tezebbüsü göstermektedir ki darbeye niyet edenlere yeterli ve gerekli cezalar verilmezse ülkenin mako'su tarihi değişemeyecektir. 15 Temmuz davalarındaki atmosferin de 28 Şubat davasına benzer şekilde sürüyor olması "Acaba aynı şekilde adil olmayın bir sonuç çıkar mı?" endişesini aklara getiriyor. Tüm bu durumlar yanı sıra en fazla da bu davaları takip konusunda gövdesizlik ve ilgisizlik düşündürüyor. Kararı beğenmeyen ve yayınlara da bu yönde yansıyan yorumlar davaları takip için vaktinde çağrı için de yapılmış olsaydı dava seyri ile alakalı farklı bir sonuç olabilir miydi, diye düşündürüyor. Elbette yangını takipçi sayısıyla karar vermesi değil kast ettiğimiz sanıkların ve savunmalarının bir ihtimal yalanlar üzerine kurulan savunmalarında seslerinin bir parça daha az çıkma ihtimali. Bu davanın sahiplerinin olduğunu görüp pervasızlıklarını azaltma ihtimali.

Çıkan kararda tek teselli verilen cezanın başka davaları açılmasına imkân tanıması ama bundan daha önemli olan 28 Şubat havası nedeniyle mahkûm edilmiş ve hâlâ hapisanelerde olan tutsakların bir an evvel özgürlüklerine kavuşmalarıdır. Bu karardan yola çıkarak tekrardan bu mahkûmiyetler masaya yatırılmalı ve artık yıllardır feryat ile mazlumiyetlerini duyurmaya çalışanların sesine kulak verilmelidir. Bu kararın takip eden asker ve memurlar için de özlük haklarını alabilme, tade-i itibar ile af yoluyla döndükleri görevlerinde sicillerinde tashih yapılması. Tüm bunlar gerçekleşir mi? Çoğunlukla kalbimizde doğan cevaplar negatif yönde ama yıllardır sebatı sağlayan müminin her daim ümitli ve çaba içinde olma ilkesi tutturulan yeghne dal. Sonuçta karar için söylenecek son söz kararın öldürmediği gibi güldürmediğidir.